

İÇİNDEKİLER

YEDİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	5
ÖNSÖZ	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KAYNAKÇA.....	23
KISALTMALAR CETVELİ.....	33

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL ESASLAR

BİRİNCİ KISIM

TÜRK HUKUKUNDA KIYMETLİ EVRAK VE KIYMETLİ EVRAK KAVRAMI

I. TÜRK HUKUKUNDA KIYMETLİ EVRAK	35
A. Türk Ticaret Kanunu.....	35
1. Üçüncü Kitapta Yer Alan Hükümler.....	35
2. Diğer Kitaplarda Yer Alan Hükümler.....	38
B. Diğer Kanunlar.....	38
1. Çek Kanunu	39
2. Sermaye Piyasası Kanunu.....	39
3. Türk Medeni Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu	40
4. İcra ve İflas Kanunu	41
5. Türk Ceza Kanunu.....	42
II. KIYMETLİ EVRAK KAVRAMI	44
A. Tarihçesi	44
B. Tanımı.....	45
C. Unsurları.....	46

1. Senet (Maddi Unsur)	46
2. Senedin Bir Hak İçermesi (Gayrimaddi Unsur).....	49
3. Hak ile Senedin Bağlanması (<i>Hakkın senede dercedilmesi</i>).....	49
4. Kıymetli Evrak Kaydı.....	51
D. Kıymetli Evrak ile İlgili Kavramlar	51
III. KIYMETLİ EVRAKTA SINIRLI SAYI SORUNU.....	52
IV. KIYMETLİ EVRAK TEORİLERİ	54
A. Kreasyon Teorisi.....	54
B. Sözleşme (Akit) Teorisi	55
C. Görünüşe Güven İlkesiyle Birleştirilmiş Sözleşme Teorisi.....	56

İKİNCİ KISIM

KIYMETLİ EVRAKIN SINIFLANDIRILMASI

I. İÇERDİĞİ HAKKIN TÜRÜNE GÖRE.....	57
A. Alacak Hakkı İçeren Senetler.....	57
B. Ortaklık Hakları İçeren Senetler	58
C. Aynı Hak İçeren Senetler.....	59
II. HAKKIN SENETTEN ÖNCE MEVCUT OLUP OLMADIĞINA GÖRE	61
A. Kurucu Kıymetli Evrak.....	61
B. Açıklayıcı Kıymetli Evrak.....	61
III. SEBEBE BAĞLI VEYA SEBEPTEN SOYUT OLMASINA GÖRE.....	62
A. Sebep Kavramı	62
B. Sebebe Bağlılık ve Sebepden Soyutluğun Anlamı.....	64
C. Sebebe Bağlı Kıymetli Evrak	64
D. Sebepden Soyut Kıymetli Evrak.....	65
IV. DEVİR ŞEKLİ BAKIMINDAN KIYMETLİ EVRAK	65
A. Nama Yazılı Senetler	66
B. Emre Yazılı Senetler.....	67
C. Hamile Yazılı Senet.....	68

V. KAMU GÜVENİNE SAHİP OLMALARINA GÖRE.....	69
A. Kamu Güvenine Sahip Olmanın Amacı	70
B. Kamu Güvenine Sahip Senetler	71
1. Hamile Yazılı Senetler	71
2. Emre Yazılı Senetler.....	72

ÜÇÜNCÜ KISIM

KIYMETLİ EVRAKTA DEFİLER

I. GENEL OLARAK	73
II. KIYMETLİ EVRAKTA DEFİ TÜRLERİ	74
A. Nama Yazılı Senetlerde	74
B. Hamile ve Emre Yazılı Senetlerde	75
1. Yasal Düzenlemeler	75
2. Senet Metninden Anlaşılan Defiler.....	77
3. Senedin Geçersizliğine İlişkin Defiler	78
4. Şahsi Defiler	79

DÖRDÜNCÜ KISIM

KIYMETLİ EVRAKTA TÜR DEĞİŞTİRME İLE ZIYA VE İPTAL

I. KIYMETLİ EVRAKTA TÜR DEĞİŞTİRME	83
II. KIYMETLİ EVRAKIN ZIYAI VE İPTALİ.....	85
A. İptal Davasının Amacı	85
B. Genel ve Özel Düzenlemeler	86
C. İptal Davasının Şartları ve Hükümleri.....	88
1. Şartları.....	88
2. Hükümleri.....	91
D. Ödeme Yasağı ve İptal Usulü	92
1. Hamile Yazılı Senetlerde	93
a. Ödeme Yasağı	93
b. İptal Usulü	93

2. Nama Yazılı Senetlerde	95
a. Genel Esaslar	95
b. Çeşitli Nama Yazılı Senet Hakkında Öngörülen Özel Hükümler	95
c. Basit İptal Usulü	96
d. Mahkeme Kararı Olmaksızın Ödeme	96
3. Poliçede	96
a. Ödeme Yasağı	96
b. İptal Usulü	97
4. Makbuz Senedi ve Varantta	99

İKİNCİ BÖLÜM KAMBİYO SENETLERİ

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

I. KAMBİYO SENETLERİNİN ORTAK ÖZELLİKLERİ	101
II. KAMBİYO SENETLERİ VE TEMEL BORÇ İLİŞKİSİ	103

İKİNCİ KISIM POLİÇE

I. GENEL OLARAK	105
II. HUKUKÎ NİTELİĞİ	107
III. İKTİSADİ FONKSİYONU	110
IV. POLİÇENİN UNSURLARI	111
A. Zorunlu Unsurlar	111
1. Poliçe Kelimesi	112
2. Belirli Bir Bedelin Ödenmesi Hususunda Kayıtsız Şartsız Havale	112
3. Ödeyecek Olan Kişinin ("Muhatabın") Adı	117
4. Ödeme Yeri	117

5. Kime veya Kimin Emrine Ödenecek ise Onun Adı (Lehtar).....	119
6. Düzenleme Tarihi ve Yeri	121
a. Düzenleme Tarihi	121
b. Düzenleme Yeri	122
7. Düzenleyenin İmzası	123
B. İhtiyari Unsurlar	127
1. TTK'de Bahsedilen İhtiyari Kayıtlar	127
2. Kanunda Bahsedilmeyen İhtiyari Kayıtlar	128
C. Damga Pulu	129
V. POLİÇENİN UNSURLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	129
A. Genel Olarak	129
B. Poliçenin Şekil Şartlarının Senedin Lehtara Verildiği Sırada Tam Olmaması	132
1. Açık Poliçe.....	132
2. Eksik Poliçe	135
VI. POLİÇEDE TEMSİL.....	138
A. Genel Olarak Kambiyo Senetlerinde Temsil	138
B. Senedin Yetkisiz Temsilci Eliyle Düzenlenmiş Olması.....	140
VII. POLİÇEYİ DÜZENLEYEN KİŞİNİN (KEŞİDECİNİN) SORUMLULUĞU	143
VIII. POLİÇENİN DEVREDİLMESİ (CİRO)	144
A. Cironun Hukukî Niteliği	145
B. Cironun Şekli	147
C. Ciroda Kişiler	151
D. Cironun Yapılabileceği Süre	152
E. Cironun Türleri	154
1. Cironun Yapıldığı Şahsın Belli Olup Olmamasına Göre	154
a. Tam Ciro	154
b. Beyaz Ciro.....	154
2. Cironun Yapılma Amacına Göre	155
a. Temlik (Devir) Ciro su	156

aa. Temlik (Devir) Fonksiyonu	156
bb. Teşhis Fonksiyonu	157
cc. Garanti (Teminat) Fonksiyonu.....	160
b. Tahsil Ciroosu	162
aa. Yapılma Usulü.....	163
bb. Tahsil Ciroosunun Hükümleri	163
c. Rehin Ciroosu	166
aa. Yapılma Usulü.....	166
bb. Rehin Ciroosunun Hükümleri	167
IX. POLİÇENİN KABUL EDİLMESİ	170
A. Kabule Arz	171
1. Kabule Arzın Yeri ve Zamanı.....	171
2. Kabule Arzın Mecburi Olduğu Hâller	172
3. Kabule Arz Eden Kişi	173
B. Poliçenin Kabul Edilmesi	174
1. Kabulün Şekli	174
2. Kabul Edecek Olan Kişi	175
3. Kabul Beyanının Çizilmesi	176
C. Poliçenin Kabul Edilmesinin ve Kabul Edilmemesinin	
Hukukî Sonuçları	177
1. Senedin Kabul Edilmesi	177
2. Senedin Kabul Edilmemesi.....	178
3. Kısmen Kabul Kısmen Ret Hâli	179
X. POLİÇE KEFALETİ (AVAL).....	180
A. Avalin Hukukî Niteliği ve Kefalet Sözleşmesinden Farkları.....	180
B. Avalin Şekli	182
C. Aval Verebilecek Olan Kişiler	183
D. Lehine Aval Verilebilecek Olan Kişiler.....	183
E. Aval Veren Kişinin Sorumluluğu	184
F. Ödeme Yapan Avalistin Durumu.....	186

XI. POLİÇENİN ÖDENMESİ	187
A. Vade.....	188
1. Vadenin Türleri	188
a. Belirli Bir Günde Ödenecek Vadeli Poliçe.....	189
b. Keşide Tarihinden Belli Süre Sonra Gelen Vadeli Poliçe	189
c. Görüldüğünde Ödenecek Vadeli Poliçe	189
d. Görüldükten Belli Süre Sonra Ödenecek Vadeli Poliçe.....	190
2. Vadenin Özellikleri	191
a. Ödeme Günü ve Vade	191
b. Vade Zorunlu Şeklî Bir Unsur Değildir.....	191
c. Vade Tarihinin Yorumlanarak Tespit Edilmesi Mümkündür.....	192
3. Sürelerin Hesabı	192
B. Ödeme.....	194
1. Poliçenin İbrazı.....	194
a. İbrazın Süresi	194
b. İbrazın Konusu	195
c. İbraz Yeri	196
d. İbrazı Kimin Yapacağı	196
e. İbrazın Kime Yapılacağı	197
f. İbrazın Sonuçları.....	197
2. Poliçenin Ödenmesi	199
a. Tam Ödeme	199
b. Kısmi Ödeme.....	200
c. Vadeden Önce Ödeme	201
d. Yabancı Para Üzerinden Borç İçeren Poliçenin Ödenmesi.....	201
e. Poliçe Bedelinin Tevdi Edilmesi	202
XII. POLİÇEDE BAŞVURMA (MÜRACAAT) HAKKI.....	203
A. Başvuru Borçluları	204
B. Başvurma Hakkını Doğuran Sebepler.....	205

1. Genel Olarak.....	205
2. Vadeden Önce Başvuru Hakkını Doğuran Sebepler	205
a. Kabulden Kaçınılmış Olması.....	206
b. Muhatabın İflası, Ödemelerini Tatili ya da Hakkındaki İcra Takibinin Semeresiz Kalması.....	206
c. Kabul İçin Arz Edilmesi Yasaklanmış Poliçenin Düzenleyeninin İflası.....	207
C. Başvurma Hakkının Şekli Koşulu: Protesto.....	208
1. Protesto Düzenlemeye Yetkili Mercii.....	208
2. Protesto Türleri.....	208
a. Kabul Etmeme Protestosu	208
b. Ödememe Protestosu.....	209
3. Protestonun İçeriği.....	211
4. Protesto Çekilmesini Gerektirmeyen Hâller	211
a. Protestodan İradi Muafiyet.....	212
b. Protestodan Kanuni Muafiyet Hâlleri	213
c. Mücbir Sebeplerin Vadeden İtibaren Otuz Günden Fazla Sürmüş Olması	213
D. İhbar.....	214
E. Başvurma Hakkının Kullanımı	215
1. Müteselsil Sorumluluk	215
2. Başvurma Hakkının Kapsamı	216
3. Başvuru Evrakının ve Makbuzun Verilmesi	216
4. Retret.....	217
F. Başvurma Hakkının Düşmesi	217
XIII. POLİÇEDE SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME	218
XIV. POLİÇEDE KARŞILIĞIN İNTİKALİ	220
XV. POLİÇEDE ARAYA GİRME	221
A. Genel Esaslar	221
B. Araya Girme Suretiyle Kabul.....	222
C. Araya Girme Suretiyle Ödeme.....	223

XVI. POLİÇEDE NÜSHA VE SURET.....	225
A. Poliçe Nüshaları.....	225
B. Poliçede Suret.....	226
XVII. SENET METNİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER.....	227
XVIII. POLİÇEDE ZAMANAŞIMI.....	228

ÜÇÜNCÜ KISIM

BONO (EMRE YAZILI SENET)

I. BONONUN KANUNDA DÜZENLENİŞ TARZI.....	231
II. BONONUN UYGULAMADA İŞLEYİŞ TARZI	232
III. BONONUN UNSURLARI.....	235
A. Genel Olarak	235
B. Münferit Unsurlar	236
1. Bono ya da Emre Yazılı Senet İbaresı.....	236
2. Kayıtsız ve Şartsız Belirli Bir Bedeli Ödeme Vaadi	238
3. Vade	239
4. Lehtar	242
5. Düzenleme Yeri	242
6. Ödeme Yeri	243
7. Düzenleme Tarihi.....	243
8. Düzenleyenin İmzası	244
IV. BONONUN UNSURLARINDAKİ EKSİKLİKLERİN SONUÇLARI.....	244
A. Genel Sonuç.....	244
B. Özel Sonuç: Emre Yazılı Ödeme Vaadi	244
V. BONOYA UYGULANACAK HÜKÜMLER	245
VI. BONODA BEDELSİZLİK	247
A. Bedelsizlik İddiası.....	247
B. Bedelsizliğin İleri Sürülmesi.....	248
C. Bedelsizliğin İspatı.....	251

DÖRDÜNCÜ KISIM

KAMBIYO SENETLERİNE BENZEYEN SENETLER VE
CİROSU KABİL OLAN DİĞER SENETLER

I. KAMBIYO SENETLERİNE BENZEYEN SENETLER.....	253
II. CİROSU KABİL OLAN DİĞER SENETLER	253

BEŞİNCİ KISIM

ÇEK

I. GİRİŞ.....	255
II. TÜRK MEVZUATI BAKIMINDAN ÇEK	256
III. ÇEK VE ÇEKİN UNSURLARI.....	257
A. Çek Kavramı.....	257
B. Hukukî Niteliği	258
C. Çekin Unsurları	259
1. TTK Bakımından.....	259
a. Çek Kelimesi	259
b. Kayıtsız ve Şartsız Belirli Bir Bedelin Ödenmesi İçin Havale.....	259
c. Ödeyecek Kişinin (“Muhatabın”) Ticaret Unvanı	260
d. Ödeme Yeri	261
e. Düzenlenme Tarihi ve Yeri	261
f. Düzenleyenin İmzası	264
g. Banka Tarafından Verilen Seri Numarası	265
h. Karekod	265
2. Çek Kanunu Bakımından.....	267
IV. ÇEKİN DÜZENLENME KOŞULLARI.....	268
A. Karşılık.....	268
B. Çek Anlaşması	269
C. Çek Üzerindeki Kayıtların Niteliği	270
1. Zorunlu Kayıtlar	270
2. İhtiyari Kayıtlar.....	271
3. Yasak Kayıtlar	271
4. Çekin Temsilci Aracılığıyla Düzenlenmesi	272

V. ÇEK TÜRLERİ.....	272
A. Devir Usulüne Göre Çek Türleri: Nama-Emre-Hamile Çek.....	272
B. Özel Ödenme Usulü Öngörülen Çekler.....	273
2. Çizgili Çek.....	273
1. Teyitli ve Vizeli Çek.....	274
3. Kartlı Çek	276
4. Mahsup Çeki/Hesaba Geçirilmek Üzere Düzenlenen Çek.....	276
a. Genel Olarak	276
b. Hamilin Hakları.....	277
C. Özel Tür Çekler.....	277
1. Banka Çeki	277
2. Seyahat Çekleri.....	278
3. Posta Çekleri	279
VI. SAHTE VEYA TAHRİF EDİLMİŞ ÇEK	279
VII. ÇEKİN DEVRİ.....	279
A. Genel Olarak	280
B. Çekin Ciroosu.....	280
1. Genel Olarak	280
2. Çekte Rehin Ciroosu ile İlgili Sorunlar.....	282
3. Çekte Cironun Yapılabileceği Süre ve Gecikmiş Ciro.....	285
4. Muhataba Yapılan Ciro.....	286
5. Hamile Yazılı Çekin Ciroosu.....	287
VIII. ÇEKTE AVAL.....	287
IX. ÇEKTE KABUL YASAĞI.....	289
X. ÇEKTE SÜRELERİN HESAPLANMASI VE MÜCBİR SEBEP	290
A. Sürelerin Hesaplanması	290
B. Mücbir Sebep	291
XI. ÇEKİN ÖDENMESİ.....	293
A. İbraz Yeri.....	293
1. Muhatap Banka	293
2. Takas Odası.....	294

B. İbraz Süreleri.....	296
1. Genel Olarak.....	296
2. Kanunî İbraz Süreleri	298
C. Çekin Karşılığının Ödenmesi	299
1. Muhatap Bankanın İnceleme Yükümlülüğü.....	299
2. Nakden Ödeme	301
3. Hesaben Ödeme	301
4. Kısmî Ödeme	302
D. Çekin Ödenmemesi	304
E. Hamilin Başvuru Hakları.....	306
F. Sorumluluk.....	306
1. Bankanın Sorumluluğu	307
a. Bankanın Karşılıksız Çıkan Çek Yapraklarından Sorumluluğu	307
b. Bankanın Hesapta Karşılık Bulunmasına Rağmen Ödeme Yapmaması.....	309
2. Keşidecinin Karşılıksız Çekten Dolayı Cezaî Sorumluluğu.....	310
a. Karşılıksız Çekin Suç Sayılmasının Kısa Tarihçesi.....	311
b. Karşılıksız Çek Suçunun Şartları.....	312
aa. Çekin Şeklen Geçerli Olması	312
bb. Süresinde ve Doğru Yerde İbraz Edilmesi	312
cc. İbraz Edildiği Anda Hesapta Kısmen veya Tamamen Karşılığı Olmadığı için Ödenememesi	313
dd. Çekin Karşılıksız Çıktığının Usulüne Uygun Şekilde Tespit Edilmesi	313
ee. Hamilin Şikâyet Etmesi.....	314
c. Karşılıksız Çek Keşide Etmenin Cezası.....	314
d. Etkin Pişmanlık.....	316
G. Konkordato Sürecinde Düzenleyenin Keşide Ettiği Çekin Ödenmesi	316
XII. CAYMA.....	323
XIII. ÇEK KEŞİDECİSİNİN DURUMUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLERİN ÇEKE ETKİSİ	323

XIV. NÜSHA	324
XV. ZAMANAŞIMI	325
XVI. UYGULANACAK HÜKÜMLER	325
XVII. KANUNLAR İHTİLAFI	327

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MAKBUZ SENEDİ VE VARANT

I. GENEL OLARAK	329
II. MAKBUZ SENEDİ VE VARANTIN İŞLEYİŞ ESASLARI	329
III. MAKBUZ SENEDİ VE VARANTIN ŞEKLİ	330
IV. MAKBUZ SENEDİ VE VARANTIN DEVRİ	331
V. MAKBUZ SENEDİ VE VARANTA KONU EDİLEN EŞYA ÜZERİNDEKİ TASARRUFLAR	332
VI. VARANT HAMİLİNİN SENEDE DAYALI HAKLARI	333
A. Eşyayı Sattırma Hakkı	333
B. Başvurma Hakkı	333
C. Sigorta Bedelinden Yararlanma Hakkı	334
VII. ZAMANAŞIMI	334
VIII. MAKBUZ SENEDİ VE VARANTIN ZİYAI	334

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PRATİK ÇALIŞMA VE TEST SORULARI

I. PRATİK ÇALIŞMALAR	337
II. TEST SORULARI	359
III. DOĞRU-YANLIŞ ÖNERMELER	362
KAVRAM İNDEKSİ	365